UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ambrosius Calepi/||nus Bergomates: professor de||uotus ordinis Eremitarum sancti Au/||gustini: Dictionum latinarum e greco || pariter diriuantiu[m]: earu[n]de[m]q[ue] interpre/||tationu[m] collector ...

Calepino, Ambrogio

[Wien], 1512

VD16 VD16 C 227

V Ante R

urn:nbn:de:hbz:466:1-97871

Visual Library

veteres dixerũt quaſi voto prohibitũ. Plau. Non illũ habere cauſam ⁊ votitã dicere.

V Ante P

Vpupa auis criſtis a capite exeũtibus galeata in fimo ſemper commorans.

V Ante R

Vrania penulti. cor. vna ex muſis et apud nos cęleſtis dr. Ouid. lib. v. faſt. Excipit vranie fecere ſilẽtia cũcte. ουραvοσ em̃ cęlũ dr: ꝙ viros eruditos in cęlũ tollit. Vranos vero dr quaſi oranos: vt inquit Am. lib. hexa. ab οραω ꝙ ſit viſui peruiũ ⁊ minime denſum: vt eſt aqua ⁊ terra.

Vrbs oppidũ muro cinctum ab vruo aratri curuatura: ꝙ antiqui iũctis bobus tauro ⁊ vacca ethruſco ritu in condendis vrbibus interiore aratro circũagebãt ſulcũ intra quẽ vrbẽ ędificarẽt: hoc faciebãt religiõis cauſa die auſpicato: vt vrbs foſſa muroq̃ munita eſſet: et locũ vñ terrã fodiſſent vocabãt. Virg. lib. iij. geor. Apta dies legit̃ q̃ męnia ſignet aratro. Quidã ab orbe vrbẽ appellatã putant: ꝙ ſulcus in orbẽ ducerẽt: nã ciuitates antique i orbẽ fiebãt: et ꝓprie roma vrbs dicta ẽ ꝑ antonomaſiã cũ cetera dicant̃ oppida. Eſt autẽ vrbs męnia ipſa. Virg. Vrbs antiqua fuit tyrij tenuere coloni Carthago. Ciuitas coloni qui ciues dicunt̃. Apul. Qđ omis ciuitas adprobauit. Sed ꝯfundũt̃ q̃nq̃ ꝙ vrbs ꝓ ciuitate ponat̃ Virg. Inuadũt vrbẽ ſomno vinoq̃ ſepultã. Et ciuitas pro vrbe. Sene. Cũ pleraſq̃ ciuitates viderimus terremotu funditus collapſas. Ab vrbe fit ſuburbium et ſuburbanũ. Vrbanus ⁊ vrbicus/ſicut ab oppido oppidanus ⁊ oppidicus.

Vrbicula dimi. parua vrbs: quę citatella appellat̃.

Vrbicus a. um. qđ ad vrbẽ ꝑtinet: ſicut ruſticus a. um. quod ad rus. Gel. Si qđ aut poſſet remediũ eſſe: vt ne tã aſſidue dom⁹ romę arderent venũ hercle dediſſem res ruſticas ⁊ vrbicas emiſſez. Sue. in aug. Vt feraciorẽ habilioremq̃ annone vrbice redderet.

Vrbanus a. um. idẽ qđ vrbicus: vt vrbani mores: vrbana curia. Aliq̃n vrban⁹ dr cultus/diſertus/facetus: hoc eſt qui in ꝟbis ⁊ ſono ⁊ vſu ꝓpriũ quendã pręſe fert vrbis geſtũ ⁊ ſumptã ex ꝯuerſatiõe doctoꝝ tacitã eruditionẽ. Et differt a dicaci: ꝙ dicax eſt cui⁹ ſermo cũ riſu aliquẽ inceſſit. ideo Demoſthenẽ vrbanũ fuiſſe dicũt: dicacẽ negãt. Quẽadmodũ autẽ vrbanũ ⁊ dicacẽ hoiez dicimus: ita vrbanũ ⁊ dicacẽ ſermonẽ Vñ vrbanitas ⁊ dicacitas tã de oratione q̃ȝ de hoie dicit̃. Ab vrbanus ſuburbanũ ⁊ anteurbanũ.

Vrbanatim idẽ qđ vrbane: hoc eſt modeſte eleganter. Pompo. Ego ruſticatim tangã: vrbanatim neſcio.

Vrceus vt Paulus iureconſul: ait eſt vas: quo aqua in vrnã infundit̃ cuius dimi. eſt vrceolus.

Vrgeo ges. ſi. cogo/premo/impello. Virg. Ima ſoluunt̃ latera atq̃ ocul⁹ ſtupor vrget inertes. Et vrgere inſiſtere. Lucil. Cede hoſtiũ gnato vrgere inſtant perimus. Itẽ tegere. Virg. Qui ſaxo ſemꝑ atq̃ ingenti pondere teſte vrgerẽt. Itẽ accelerare: vt apud eundem. Veſte tegens tibi quã noctes feſtina dieſq̃ vrgebã ⁊ tela curas: ſolabar aniles.

Vri boues agreſtes: quos vulgus bubalos vocat: feri ſunt ⁊ velocitate excellẽtes: cornua taurinis ſimilia vt auctor eſt Soli. capaciſſima ſunt adeo vti mẽſis vicem prebeant poculorũ. Quinetiã Albertus magnus libro. xxiij. de aialibus ſcribit tantã eſſe vris in cornibus vaſtitatẽ ac robur vt hominẽ cũ equo ventilent. In germania peculiariter gignunt̃. vt Ceſ. et Pli. teſtant̃. Dicti vri απο Τωρ ορεωρ .i. a montibus: q: in montibus eſſe conſueuerũt.

Vrina a gręco ουρεω meio: a quo ουροσ vrinã dicũt latini lotium a ſupino lotũ. Lo. tamẽ ſyllaba preter naturã primitiui corripit̃. Neq̃ ſolũ ꝓ excremento potus: ſed etiam pro generali ſpermate accipi ſolet. Pli. lib. viij. Incõtinẽs aſine vterus genitalẽ vrinã reddit: ni cogat̃ in curſum verberibus a coitu.

Vrino as. ſiue vrinor pe. pro. qđ eſt in aquã emergi et natãdo emergere. Nã et vruũ ita flexũ deorſum eſt: vt redeat ſurſum. Vrinare ergo q̃ſi ad ſimilitudinẽ vruinare. i. natare. Pli. lib. xj. Eadẽ eſt cauſa: q: ſub aq̃ diu rane ⁊ phoce vrinent̃. Hinc vrinatores apud Var. qui in aquã mergunt̃. Calliſtratus Iurecõſ. appellat eos qui merces e mari extrahũt: nauigij gratia iactatas. Hinc fit cõpoſitũ Inurino. Col. lib. ix. Lacus piſcinaq̃ fiãt vt ſint qb⁹ inurinare poſſint aues.

Vrna ꝓprie vas aquariũ: qđ in aqua haurienda vrinat id ẽ mergit̃/atq̃ emergit̃. Cuius dimi. eſt vrnula.

Vrnarium menſa q̃drata: ꝙ vrnas cũ aqua poſitas ibi potiſſimũ haberẽt in culina. Hoc apud nos plurimi marmoreũ faciũt: foramine ꝑ qđ aqua effluat relicto: ac ſuꝑ id eſcaria vaſa epulis vncta per ancillas lauant̃. Eſt ⁊ vrnariũ balnei ab vrna vaſe aquario.

Vro is. vſſi vſtum/ardeo: qđ ⁊ de frigore dr. Nã et frigus vrit. Luca. Vrebant mõtana niues. Virg. Aut borec̨ penetrabile frigus adurat. Per trãſlationem ponit̃ pro cruciari. Virg. Vrit atrox Iuno. Huius cõpoſita ſunt Aduro qđ eſt circũuro. Virg. Rapidive potentia ſolis Acrior/aut borec̨ penetrabile frigus adurat. Deuro/exuro/ comburo/peruro valde vro: a quo pruina. Inuro qđ eſt adhibito igni fingo.

Vredo morbus herbaꝝ fruticũ arborũq̃: qui in vitib⁹ etiã carbũculus dr/ et in ceteris rubigo ſata: plantas: arboreſq̃ adurẽs. Interdũ vredo ſigni. incendiũ ac pruritũ. Pli. De vrtica piſce hoc tractu vredinẽ excitat.

Vropygiũ ⁊ orropygiũ ẽ anguſta ⁊ vltima ſpinę ꝑs ſiue vt Iuli. Pollux inq̃t ſphondilis finis podici eminẽtis: q̃ſi termin⁹ pyge ſiue finis vertebre. Gręce ουροπυγιορ. Ariſtoteles lib. vltimo de partibus aialiũ: vt caudã quadrupedũ vult eſſe ita volucrũ vropygium et earũ dũtaxat que ſciſſas alas habent: oropygium ita datũ volucribus ad dirigẽdos volatus quẽadmodũ nauigijs temones.

Vrſus: animal ferum: a quo fiunt diminutiua vrſulus: vrſellus: et vrſiculus: et adiectiuũ vrſinus a. um. qđ eſt ex vrſo: vt Caro vrſina.

Vrſa fęmi. ab vrſus: eſt ⁊ ſydus cęleſte: figurã habens ſimilẽ plauſtri. Vñ antiqui gręcorũ amaxam: hoc eſt plauſtrũ dixerũt: noſtri quoq̃ a bobus iũctis ſeptentriones appellarunt: id ẽ a .vij. ſtellis ex quib⁹ quaſi iũcti triones figurant̃. Sunt autẽ duę vrſę/ maior et minor/quas gręci αρκΤουσ vocant de quib⁹ alibi.

Vrtica genus herbę ab vrendo ꝙ eius folia tacta acerrime vrant. Quo etiã noie dictus eſt piſcis quidã ꝙ vrendinẽ tactu excitet. Conſtat ſi ęque marẽ non admittant: et vrtica infricet̃ natura libenter coitũ pati. Scribũt phyſici vrticã in cibis coctã vtiliſſimã eſſe lyeni: vẽtris duricie: articularib⁹ et podagricis morbis arterie tuſſi ventris diſtillationi ſtomacho. Pect⁹ ꝑterea purgare vrinã eijcere ſanguinẽ nariũ ſiſtere: calculos rumpere: vuam reprimere: gręce autẽ ακαληφη vrtica dicit̃.

Vruum aratri curuatura: a quo vruo as. qđ eſt aratro definio.

V Ante S

Vſia cũ accentu in pe. latine eſſentia ſiue ſubſtantia dr. Aug. in dial. Vſia eſt ꝓprie et ꝑncipaliter dicta que neq̃ in ſubiecto neq̃ de ſubiecto ſignificat̃: vt eſt hic hõ vel hic equus. Scđe dicunt̃ vſie genus ⁊ ſpecies id ẽ aial ⁊ hõ: ꝙ ſoli indicẽt primã: Vt ſiq̃s nolit vel neſciat dicere: Socratẽ dicat aial vł hominẽ. i. gen⁹ vel ſpeciẽ quibus dictis quid ſit Socrates agnoſcit̃.